

KAPITEL 18

Neden for er en række øvelser, du kan lave individuelt eller i samarbejde med kolleger eller medstuderende. I kan eventuelt arbejde med øvelserne over en længere periode. Flere af øvelserne er legende og er udover deres fokus på legedrama også øvelser i at improvisere og være kreative sammen.

1. Refleksioner over dig selv som legende

- a. Jeg indledte kapitlet med at bede dig om at tænke tilbage på en gang, du legede og havde det godt – hvilken følelse gav det dig? Kan du genkalde følelsen? Denne øvelse vil jeg foreslå, at du gentager.
- b. Tænk herefter over, hvornår du selv leger i dag: Måske kalder du det ikke længere for leg. Beskriv dine oplevelser og de følelser, der knytter sig til det at lege.
- c. Del dine refleksioner med dine medstuderende eller kolleger: Hvad har I opdaget om legen? Hvad får det jer til at tænke på i jeres nuværende eller kommende pædagogiske praksis?

2. Find begreberne – en matchøvelse

Læs fortællingen i kapitlet, om dengang skovpigerne kom Hans og Grethe til undsætning, igen, og se, om du kan finde eksempler på de begreber, der er beskrevet i teksten. Det er dog ikke alle begreber fra kapitlet, der er eksempler på i fortællingen.

Lav gerne øvelsen med dine studiekammerater eller kolleger. Prøv først på egen hånd at finde begreberne, del så dine match med dine kolleger eller studiekammerater for så til sidst at tjekke, om I har fundet alle match mellem eksempler og begreber (d). Matchøvelserne findes i forskellige sværhedsgrader.

- a. Den sværeste: **I dokument 2.A** kan du finde fortællingen til udprint. Læs fortællingen igen, og find så mange match som muligt mellem de begreber, der bliver introduceret i kapitlet, og eksempler i fortællingen.
- b. Med lidt hjælp: **I dokument 2.B** kan du finde fortællingen med eksemplerne fremhævet. Her skal du så prøve at sætte begreberne på de forskellige eksempler.
- c. Med endnu mere hjælp: **I dokument 2.C** kan du se de begreber, der er at finde i fortællingen, sat op som ”brikker”. Dem kan du bruge som ledetråd i teksten uden fremhævelser (2.A) – find så mange match som muligt mellem begreber og eksempler i fortællingen. Du kan også at matche eksemplerne i fortællingen med fremhævelser (2.B). Mange begreber fremtræder flere gange. Print brikkerne ud og træk et begreb ad gangen. Øvelsen kan også laves som et spil mellem to deltagere eller hold, hvor det gælder om at finde eksemplet i fortællingen først, efter et begreb er trukket.

- d. I dokument 2.D finder du en analyse af fortællingen, hvor eksemplerne i fortællingen matches med begreberne fra kapitlet. Det er en slags facitliste. Men prøv først på egen hånd at finde begreberne ved at lave af en af ovenstående øvelser.

3. Byg en hule

- a. Du skal sammen med dine studiekammerater eller kolleger bygge en hule. Undervejs kan I øve jer i at sige ”Ja, og...” til alle de bud om udførelsen, der måtte komme: Hver gang nogen kommer med et forslag, skal I acceptere det og komme med endnu et forslag, der videreudvikler det, der allerede er blevet etableret.
- b. Når hulen er bygget færdig, går I ind i den og taler om, hvordan det var at samarbejde om at bygge den:
 - a. Følte I, at I kunne få lov til at bidrage? Hvordan var det at bygge videre på andres ideer?
 - b. Følte I jer trygge i samarbejdet – eller måske usikre?
 - c. Hvad gjorde, at I fik disse følelser. Fik I andre følelser?
- c. Lav noget sammen i hulen. I kan holde en pause, tage en kop kaffe, fortælle historier, holde møde eller noget helt femte.
- d. Reflekter over, hvad der sker med stemningen i jeres gruppe, når I foretager jer noget i hulen. Hvordan påvirkede det jer? Del jeres refleksioner, og perspektiver til den pædagogiske praksis.
- e. Lad hulen stå, hvis I har bygget den i en institution – se, hvad der sker, når børnene finder den. Hulen er jo et bud, en impuls – hvordan mon den modtages?

4. Generér ideer til tilrettelæggelse af og deltagelse i legedrama

Print arket med brikker, (**dokument 4 Generer ideer**), og brug de udklippede brikker til idégenerering. Lige som den foregående øvelse med hulebyggeriet træner denne øvelse jeres evne til at improvisere og støtte op om hinandens bud. Samtidig får I genereret ideer til, hvordan I kan arbejde professionelt med legen.

- a. Læg brikkerne i en bunke med teksten ned ad.
- b. På skift trækker I en brik og læser den op. Herefter kommer I på skift med jeres umiddelbare bud på, hvordan I kan bruge dét, som brikken beskriver, i jeres pædagogiske praksis med legedrama.
- c. Når én har forklaret sin spontane idé, siger en anden ”Ja, og...” og kommer med en ny idé.

- d. Dette fortsætter, til I ikke kan holde den gående længere. Det er helt okay, at ideerne bliver lidt for langt ude og urealistiske. Når det føles, som om at I ikke kan sige ”Ja, og...” til denne runde mere, trækkes en ny brik, og ”legen” begynder forfra.
- e. Når I har været hele vejen rundt eller brugt et på forhånd bestemt antal minutter på øvelsen, går I fra den improviserende brainstorm (den divergente tænkning) som ”Ja, og...”- responsen repræsenterer, til at overveje, hvilke af de ideer I fik frem, der rent faktisk kunne være interessante at arbejde videre med i praksis (konvergent tænkning). Lav evt. allerede nu en plan for, hvordan I vil realisere ideerne.

5. Brug observationsskemaer

- a. Brug **observationsskema 1** til at træne dig selv i at se, hvordan børn leger. Ikke for at måle børnenes kompetencer, men for at opøve dine egne kompetencer i at se, hvad der sker i legedramaet og på den måde blive bedre i stand til at agere professionelt i forhold til legen, blandt andet ved at få øje på, hvilke ”bud” de legende giver til fortsat leg eller pædagogiske aktiviteter, der med udgangspunkt i barnets perspektiv kan arbejdes videre med. Observationsskemaet kan også bruges til en mere dybdegående observation af det pædagogiske personales deltagelse i legen.
- b. Brug **observationsskema 2** til at træne dig selv i at se, hvordan pædagogisk personale handler i forhold til børns rolleleg. Hvad der sker i og omkring legedramaet fra pædagogens side? Observationsskema 1 kan også bruges til en mere dybdegående observation af det pædagogiske personales deltagelse i legen.

Efter observationerne kan der reflekteres over den voksnes deltagelse, og hvordan denne eventuel kan styrkes for at øge børnenes mulighed for deltagelse og udfoldelse i legedrama.